

3. Омельченко О. П. Здоров'ятворча педагогіка / Л. П. Омельченко, О. В. Омельченко. – Х. : Основа, 2008. – 205 с.
4. Омельченко С. Здоров'язбережувальна педагогіка: сучасні тенденції та перспективи розвитку / С. Омельченко, Л. Каліберда // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 25 – 28.
5. Оржеховська В. М. Стратегія педагогіки здорового способу життя / В. М. Оржеховська // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4 (53). – С. 19 – 28.
6. Савченко О. Психодидактичні аспекти реалізації здоров'язбережувальної функції шкільної освіти: діалог з В. О. Сухомлинським / О. Савченко // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 8 – 11.
7. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: у 5 т. – К.: Радянська школа, 1976. – Т. 1. – С. 55 – 206.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕРГОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

*Борисова Тетяна Миколаївна
м. Полтава*

Метод проектів є одним із способів реалізації інтерактивного навчання студентів, що передбачає самостійне набуття ними знань шляхом особистої творчої діяльності, високу активність та достатній рівень знань, підвищений інтерес до навчання, розвиток продуктивного мислення [3, с. 154].

Проблемою використання проблемного навчання у вищій школі та впровадження методу проектів при підготовці педагогічних працівників займаються А. Бородіна, О. Коберник, О. Кобзар, М. Левіна, Н. Побірченко, Л. Оршанський та ін. Сутність цього інтерактивного методу полягає у стимулюванні інтересу студентів до майбутньої професії, активності у розв'язанні навчальних проблем. Використання цього методу передбачає засвоєння майбутніми педагогами певного обсягу знань, формування вмінь їх застосування на практиці, а також розв'язання поставлених проблем через проектну діяльність [4, с. 153].

У модульно-проектній технології створені умови за яких студент оцінює, планує і контролює в основному себе сам, спираючись на свої здібності та індивідуальні особливості. Метою такого підходу є спрямування студента на продуктивну працю через опанування від мінімум репродуктивного рівня знань та умінь до максимум – навичок організації творчої самостійної праці. Результатом цього процесу є зростання зацікавленості студентів у досягненні вищого рівня знань. Викладач у модульно-проектній технології є головним організатором усієї роботи студента, але його роль помічника (тьютора) [1, 100].

Спробуємо обґрунтувати можливості використання проектної технології при вивченні студентами факультету технологій та дизайну курсу «Основи ергономіки».

Оскільки провідним методом ергономічної науки є проектування, то процес ергономічної підготовки не оминув проектну технологію навчання. Ми використовуємо проектну технологію при проведенні практичних занять за темами «Ергономічне проектування робочого місця вчителя» та «Ергономічний аналіз робочих місць учнів», а також при виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Проектна технологія передбачає залучення інформаційних систем у навчальний процес. Підготовка вчителів трудового та професійного навчання окрім використання навчальних програм з окремих курсів включає знайомство з комп'ютерними системами, спрямованими на модернізацію та поліпшення різних виробничих технологічних процесів. Студенти 4-го курсу факультету технологій та дизайну Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка вивчають основи САПР виробів з деревини, а на заняттях з курсів «Конструювання та дизайн виробів з деревини», «Моделювання та художнє оздоблення виробів з деревини» оволодівають навичками роботи з системами Woody, Sawyer. В програмі Woody можна проектувати меблі у тривимірному просторі довільної форми, розмірів, підбирати фурнітуру, визначати послідовність та схему обробки деталей. Креслення деталей формуються автоматично програмою згідно проекту, але їх можна коректувати вручну. Можна отримувати ілюстрації етапів обробки, експозиційні зображення, зборочці та габаритні креслення виробів. Цікавим є те,що у арсеналі програми передбачено моделювання висувнихящиків, складних та розсувнихсистем дверей.

Вміннястудентівпрацювати у системіWoody ми використали на практичних заняттях з ергономіки при проектуванні робочих місць вчителя та учнів. Це дозволило нам поєднати

проектну технологію з використанням сучасних комп'ютерних систем. Виконання проекту в електронному варіанті підвищує інтерес до навчання, але й підвищує рівень складності навчального завдання. Спершу студентам необхідно продумати всі деталі проекту та у письмовій формі представити їх обґрунтування:

- визначити перелік інструментів, матеріалів, заготовок, пристосувань;
- визначити частоту та послідовність їх використання;
- провести необхідні вимірювання тіла людини, можливості зорового аналізатора;
- з'ясувати габаритні розміри об'єкту праці;
- проаналізувати існуючі робочі місця у навчальних майстернях;
- розробити зовнішнє та внутрішнє планування робочого місця;
- визначити зручність та доступність їх розташування на робочому місці;
- і т.д.

Останнім етапом є виконання проекту з меблювання робочого місця у тривимірному просторі та креслення до нього. Кожен елемент меблювання має бути необхідним та достатнім для збереження певних речей, а також бути зручним у користуванні під час здійснення технологічного процесу. Проект можна викреслювати вручну чи виконувати за допомогою комп'ютерних систем при наявності відповідного рівня підготовки студентів.

У перспективі ми передбачаємо залучення студентів до проектування сучасного навчального приміщення в системі Salon+3D, що дозволяє підбирати дизайн стін, вікон, кольорове оформлення приміщення, освітлення, розташування предметів меблювання, які вибираються з електронного прайс-листа (бібліотеки тривимірних моделей) або імпортуються власно створені з системи Woody. Програма дозволяє визначати матеріальні витрати та ціну проекту. Найкращі розроблені студентами проекти можуть стати реальною основою для покращення умов навчання у навчальних закладах міста.

Завданням практичного заняття за темою «Вивчення естетичних умов праці учнів» є аналіз навчального приміщення. Для цього використовуються фотознімки майстерні чи аудиторії, які спершу аналізуються згідно вимог ергономіки та технічної естетики до оформлення навчальних приміщень, намічаються необхідні зміни кольору, розташування та розмірів предметів меблювання інтер'єру аудиторії. Потім фотознімок вводиться у комп'ютерну систему та проходить видозмінення. До нового вигляду приміщення необхідно додати обґрунтування внесених змін. Звичайно така навчальна діяльність спирається на вміння студентів працювати з комп'ютерною програмою типу ACD, FotoCanvas, FotoShop, що тримали студенти з курсів «Інженерна та комп'ютерна графіка», «Інформатика та обчислювальна техніка». При відсутності комп'ютерної підготовки до обґрунтування змін оформлення приміщення додається фотознімок приміщення, що аналізується, без змін.

Технологія навчання проектує навчальну діяльність студентів на практичних заняттях. Результатом практичного заняття є формування відповідних тематиці дослідження знань та вмінь ергономічного характеру, які відзначається рівнем навчальної діяльності студентів. Результат оволодіння новою дією або умінням (способом дії) оцінюється тільки при реалізації їх в практичній діяльності шляхом оцінки її продуктів і способів її отримання. Продуктами навчальної діяльності можуть бути відповіді на запитання, реферативні доповіді, складені таблиці, розроблені ескізи – проекти, виготовлені вироби тощо. Уміння відрізняють не тільки способом і об'єктом перетворення, але й рівнем сформованості навчальної діяльності. Навчальна діяльність може бути певного характеру [2, 43]:

- відновлювальна (створення об'єкту, подібного до зразка або з використанням детального опису);
- відновлювально-продуктивна (робота зі створення нового об'єкту за інструкцією, технологічною картою);
- продуктивно-творча (передбачає перенесення знань і вмінь в нові умови, створення об'єкту без використання зовнішніх джерел інформації).

Навчальна діяльність студентів на практичних заняттях з ергономіки характеризується переважно відновлювально-продуктивним та продуктивно-творчим рівнем.

Відсутність підручників та вільного доступу у достатній кількості до спеціальних видань стала поштовхом для детальної розробки методичного забезпечення курсу «Ергономіки», а саме методичних рекомендацій до виконання практичних робіт, що містять мінімально необхідну частину теоретичного матеріалу та опис методики проведення ергономічного дослідження за темою заняття, електронного комплексу текстів лекцій та основних теоретичних відомостей до практичної, самостійної, індивідуально-дослідної роботи студентів, а також перелік доступних

літературних та електронних джерел інформації з основ промислової та педагогічної ергономіки.

Вивчення курсу «Основи ергономіки» в кредитно-модульній системі навчання розкриває широкі можливості використання методу проектів як при засвоєнні теоретичної бази предмету, так і при набутті студентами практичних навичок, що формують ергономічну компетентність майбутніх учителів.

Перелік використаної літератури:

1. Андрусь О. І. Модульно-проектний комплекс: освітнє завдання та методологічна основа // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 97 – 101.
2. Белова Е. К., Коваленко Е. Э. Лабораторная дидактика. Пособие для преподавателей – Харьков: УИПА, 2003. – 56 с.
3. Оршанський Л. Метод проектів як інтерактивна технологія підготовки майбутнього вчителя трудового навчання // Інноваційні технології в професійній підготовці вчителя трудового навчання: проблеми теорії і практики: Зб. наук. праць. – Вип. 2 / Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. – Полтава: ПДПУ, 2007. – С. 152-157.
4. Педагогические технологии: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под общей ред. В. С. Кукушина. – Серия «Педагогическое образование». – М.: ИЦК «Март»; Ростов н/Д: Изд. центр «Март», 2004. – 336 с.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

*Кудря Оксана Володимирівна
м. Полтава*

Анотація. У статті розглядаються особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в сучасній школі. Аналізуються введені у шкільну практику профілактичні програми з формування здорового способу життя. Визначаються особливості організації уроків з урахуванням здоров'язбережувальних технологій.

Ключові слова: здоров'язбережувальні технології, навчально-виховний процес, здоров'язбережувальне середовище, здоровий спосіб життя

Постановка проблеми. В умовах сьогодення важливою проблемою є збереження та зміцнення здоров'я школярів. Загальновідомо, що збереження здоров'я кожної особистості залежить від її дбайливого ставлення до власного здоров'я, правильного харчування, фізичної активності тощо, а загалом же – ведення здорового способу життя.

Основне завдання школи полягає у вихованні фізично, психічно і морально здорового покоління. Важливо навчити учнів свідомо відноситися до свого здоров'я, берегти і зміцнювати його.

У сучасній школі існує протиріччя між зверненнями у сфері навчання учнів та втратою їхнього здоров'я. Тому відбуваються закономірні зміни щодо переосмислення навчально-виховного процесу та його наповнення здоров'язбережувальними технологіями. Ці технології спрямовані на створення сприятливих умов для всебічного розвитку учнів, свідомого розуміння ними цінності власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У працях М. Гриньової, С. Кириленка, Л. Пономарьової, Б. Шияна розкривається зміст й організація оздоровчої освіти та виховання школярів.

Проблема застосування здоров'язбережувальних технологій в сучасній школі висвітлена у працях Л. Антонової, В. Лозинського, Ю. Науменко, М. Смірнова, В. Циганова, Є. Юніної та ін. У даних працях розкривається зміст поняття «здоров'язберігаючі технології», приділяється увага методам та формам реалізації даної проблеми в умовах сьогодення.

Метою статті є аналіз здоров'язберігаючих технологій та особливості наповнення ними навчально-виховного процесу сучасної школи.

Основна частина. Проблемі збереження та зміцнення здоров'я учнівської молоді приділяється значна увага. Головною метою впроваджених у шкільну практику профілактичних програм з формування здорового способу життя є їх спрямованість на формування в учнів розуміння важливості збереження власного здоров'я.

До формування в учнів спеціальних знань, умінь, навичок щодо збереження і зміцнення здоров'я в системі сучасної освіти висувається комплексний підхід на основі включення ряду компонентів. До них відносяться освіта у сфері здоров'я, фізичне виховання, шкільна медична